Музично-ритмічні вправи як засіб корекції мовленнєвих порушень дітей старшого дошкільного віку

Наталія Рудічєва
Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент І.В. Макаренко

Однією із провідних компетентностей, якою мають опанувати діти старшого дошкільного віку є мовленнєва, про що наголошено у Базовому компоненті дошкільної освіти і повно розкрито у освітньому напрямі «Мовлення дитини». При наявності мовленнєвих порушень діти відчувають великі труднощі у встановленні міжособистісних контактів, пасивні в ігровій діяльності і життєдіяльності, надмірно стурбовані оцінкою себе іншими людьми, надто залежні від інших, піддаються тиску з боку оточення. У той час як сучасне суспільство вимагає прояв протилежних якостей, а саме: цілеспрямованості, впевненості у собі, розвинених комунікативних здібностей. Саме тому розвиток і корекція мовлення дітей старшого дошкільного віку набуває особливої значущості як в теоретичному, так і в практичному плані.

Одним із поширеним мовленнєвим порушенням є дислалія, яке проявляється у порушенні вимови звуків, при тому що збережений слух та іннервація мовного апарату. Корекція мовленнєвих порушень дитини може здійснюватися за допомогою багатьох засобів: іграшкова терапія, образотворча, елементи поведінкової терапії, казкотерапії тощо. Проте, найдоступнішим та ефективним засобом одночасно є музикотерапія, зокрема музично-ритмічні вправи.

Основний принцип використання музично-ритмічних вправ – цілісний розвиток особистості через єдність рухів і музики, що звучить; турбота про емоційний стан дитини; зцілення музикою у русі, яка у своєму прояві багатофункціональна та продуктивна.

Музично-ритмічні вправи – це один із результативніших засобів роботи з дітьми дошкільного віку, які зазнають ті чи інші мовленнєві труднощі, крім того, мають коригувальний вплив на емоційні і поведінкові прояви. Суть впровадження музично-ритмічних вправ на заняттях, під час прогулянки та ранковій гімнастиці спрямована на розвиток музично-ритмічного почуття. Музично-ритмічне почуття – «здатність активно (рухомо) переживати музику, відчувати емоційну виразність музичного ритму і точно відтворювати його» (Шевченко М.В., 2021).

Використання музично-ритмічних вправ дає можливість допомогти дитині впоратися зі мовленнєвими проблемами, відновити емоційну рівновагу, сприяти інтелектуальному розвитку тощо.

Для дитини з дислалія можна розробити комплекс з музично-ритмічних вправ, з урахування можливостей, вікових і фізіологічних особливостей дитини. На заняттях дитина не тільки прослуховує ритмічну музику, але й програє її різними способами і засобами (відбиває ритм пальцями по столу, плескає у долоні, крокує, відбиває паличками). Крім того, дитині можна запропонувати придумати свій новий ритмічний малюнок і програти його, що значно посилить корекцію мовленнєвого порушення.

Музично-ритмічні вправи є корисним інструментом у розвитку і корекції мовлення дитини завдяки своїй здатності викликати глибокі емоційні відгуки.